HOLLAND
BAROQUE

Brabant 1653

Oktober 2021

Holland Baroque
met Hannah Morrison, Ana Vieira Leite/Deborah Cachet,
Camille Allérat, Bethany Horak-Hallett en Patrícia Silveira

Musici

Zang
Hannah Morrison – sopraan
Ana Vieira Leite – sopraan*
Deborah Cachet – sopraan**
Camille Allérat – sopraan
Bethany Horak-Hallett – mezzosopraan
Patrícia Silveira – mezzosopraan

Viool
Judith Steenbrink
Chloe Prendergast
Filip Rekieć

Cello
Tomasz Pokrzywinski*

Viola da gamba
Rodney Prada**

Dulciaan
Wouter Verschuren

Luit
Israel Golani*
Christoph Sommer**

Harp en blokfluit
Emma Huijsser

Orgel
Tineke Steenbrink
Haru Kitamika

* 7 tot en met 10 oktober
* 12 tot en met 14 oktober

Programma

Jesu Redemptor omnium
Gemert Graduale 17de eeuw, genoteerd door Frans Jespers

Gregoriaans
Rorate cœli
Nederlandse Graduale, 1691

Cornelis Verdonck (1563-1625)
Amor Jesu dulcissimus
Laudes Vespertinæ Antwerpen 1629

Benedictus à Sancto Josepho (1642-1716)
Sonent cytharæ
Opus I nr. 4, Antwerpen 1666

Triosonate
Opus VIII nr. 10, Amsterdam 1698

Salve Regina
Opus V nr. 8, Antwerpen 1678

Tantum ergo
Opus IX nr. 11, Amsterdam 1699

Carl Rosier (1640-1725)
O dulcissime Jesu
Cantiones sacræ 1667

Intrada - Allemanda - Ballet – Gigue
Antwerpsche Vrede-Vreught, Antwerpen 1679

Jan Baptist Verrijt (ca. 1600-1650)
Rogo te, dulcissime domine Iesu Christe
Flammæ divinæ, Antwerpen 1649

Adoro te devote
Nederlandse Graduale, 18de eeuw

Gregoriaans
Media vita
Processionale, uitgegeven onder Benedictus à Sancto Josepho, Antwerpen 1711

Herman Hollanders (1595-ca. 1640)
O vos omnes
Parnassus Ecclesiasticus, Antwerpen 1631

Benedictus à Sancto Josepho
Magnificat
Opus V nr. 3, Antwerpen 1678

Reconstructies door Judith en Tineke Steenbrink

Brabant 1653

Welkom in de wereld van kloostergezangen.

Door Judith en Tineke Steenbrink

Het zaallicht wordt misschien gedurende het concert gedimd. Daarom zal het wellicht lastig zijn deze toelichting tijdens het concert goed te kunnen lezen. U kunt zich nú inlezen of na afloop van het concert deze tekst nog inzien.

Het Kloosterleven in de 17de eeuw

Voor dit concert onderzocht Holland Baroque het 17de-eeuwse, geestelijke kerstrepertoire, voornamelijk uit Noord-Brabant. Dat was immers de plek waar kloosters nog, zij het in enclaves, konden bestaan.

Nederland ging in de 17de eeuw door een historisch interessante, maar moeilijke periode. De onenigheden tussen katholieken en protestanten bereikten een hoogtepunt en er werden vele oorlogen gevoerd. Na 1648 werd in de gehele Republiek der Verenigde Nederlanden de openbare katholieke eredienst verboden. Het katholieke muzieklandschap vervaagde. In de oude kerken verdween de katholieke hoogmis nagenoeg en daarmee de traditie van de katholieke kerkmuziek, maar ook buiten de kerkdeuren werd het stiller. Den Bosch kende voorheen talrijke kerken en kloosters. De stad werd in de 16de eeuw niet voor niets 'cleyn Rome' genoemd. De reformatie had enorme gevolgen voor kloosterlingen. Zij werden gedwongen de steden te verlaten. Velen vonden hun toevlucht bij katholieke enclaves, zoals het Land van Ravenstein, de Rijksheerlijkheid Gemert of de Baronie van Boxmeer, waar de regels en wetgeving van de Republiek niet golden.

De Brabantse bevolking hield zich ten tijde van de Republiek vast aan haar katholieke tradities. Op zondagochtend vond je tien protestanten in de dorpskerk en tweehonderd katholieken in een schuurkerk aan de rand van het dorp. Katholieke vieringen werden gedoogd. In de enclaves werden op kostscholen zangertjes, of zogenaamde koralen, geschoold tot zanger. Ze woonden in een huis van de kerk, volgden de Latijnse school en kregen muziekonderwijs. Zij leerden daar twee soorten gezangen: het gregoriaans en het vrome lied. Het waren die jongens die dagelijks de mis, en op zon- en feestdagen ook metten, vespers en het lof in kloosters meezongen.

Daarnaast schoten ook 'kwezelkens' te hulp. Deze 'geestelijke maagden', die overigens niet zoals zusters in een kloostergemeenschap leefden, leerden Latijn, het gregoriaans zingen en notenlezen. Daarnaast leerden sommigen ook de viool en het orgel bespelen. Frans Jespers (musicoloog): "Tijdens mijn eigen onderzoek was ik verrast door de ontdekking dat de kerkkoren in de schuil- en schuurkerken, net als in de enclaves, al vanaf het derde kwart van de 17de eeuw actief waren. Dit betekent dat veel van de huidige kerkkoren al ruim drie eeuwen onafgebroken bestaan, dikwijls zonder dat ze dat nu nog weten."

Benedictus à Sancto Josepho
De centrale figuur tijdens dit concert is componist Benedictus à Sancto Josepho (geboren Benedictus Buns, 1642-1716). Hij was dé Brabantse organist, orgeladviseur en componist. Zijn omvangrijke oeuvre werd over heel Europa verspreid. In de necrologie van het Karmelietenklooster te Boxmeer wordt hij terecht 'Musicæ componista famosissimus' genoemd, een uiterst beroemd componist dus. Hij was als subprior verbonden aan dit klooster en vanuit deze functie heeft hij veel gereisd naar bijvoorbeeld Utrecht, Scheveningen en Antwerpen. Uit zijn omvangrijke oeuvre met voornamelijk geestelijke werken komt naar voren dat hij uitstekend op de hoogte was van het Europese muziekleven. Naast componeren heeft Benedictus à Sancto Josepho zich ook ingezet voor het behoud van het gregoriaans van zijn orde. In het Karmelietenklooster in Boxmeer is nog steeds een Graduale Romanum van zijn hand te vinden. Een Graduale Romanum is een boek van gregoriaanse gezangen van het kerkelijk jaar.

Graduale van Gemert
Het 'Jesu Redemptor omnium' (componist onbekend) komt uit een katern, bestaande uit meerstemmige gezangen in handschrift, gevonden achterin een 17de-eeuwse Graduale Romanum uit Gemert. Het boek is uniek omdat de oorspronkelijke gebruiker een aantal gregoriaanse gezangen heeft voorzien van becijferde bas en verhogingen van leidtonen. Dit is een zeldzaam gegeven. De becijfering toont dus aan dat het gregoriaans begeleid werd door harmonieën, naar alle waarschijnlijkheid op het orgel.

De Brabantse stijl
Tineke Steenbrink: "Terwijl we dit repertoire ontdekten, begonnen we de eigenheid van de Brabantse stijl te herkennen. Verdonck, Rosier, Hollanders en natuurlijk Benedictus à Sancto Josepho hebben een unieke manier om de tekst tot uitdrukking te brengen. Niet over-dramatisch of overdadig, maar wel sterk emotioneel. Het is een herkenbare stijl die erg expressief is. In alle motetten is dat te horen. Deze muziek kenmerkt zich door een pure expressiviteit en tegelijkertijd een lichte speelsheid."

Vrouwenstemmen
In katholieke kerken en kloosters werden vrouwen-, en mannenstemmen niet gemengd.

"Daar Vrouw-en Mannen Choor gehouden word in 't zingen;
Moet noit het Mannen Choor in dat der Vrouwen dringen"

(Graduale 1763 Amstelodammi T. Crajenschot)

Dit voorschrift is in alle inleidingen van in Amsterdam gedrukte graduales uit de 17de en 18de eeuw te lezen. Volgens muziekwetenschappers als Frans Jespers kunnen we ervan uitgaan dat er toch meerstemmig werd gezongen. Zelfs in de graduales (in principe éénstemmig) vind je meerstemmige zettingen van Latijnse gezangen. Waar de protestanten, sommige stromingen tot op de dag van vandaag, bleven vasthouden aan het zingen van eenstemmige psalmen, zongen de katholieken graag meerstemmig, zowel thuis als in de kerk. In dit programma zijn wij uitgegaan van een bezetting van vrouwenkoor, zoals die in kloosters van de Clarissen te Megen en de zusters van Maria Refugie in Uden hebben kunnen klinken.

Nieuwe inzichten en aanwinsten
Tijdens de zoektocht naar het graduale van Gemert vonden we allerlei andere 17de-eeuwse Nederlandse/Brabantse graduales, antiphonales, processionales en vesperales. Verschillende boeken met gregoriaanse gezangen voor allerlei gelegenheden. Daarin zien we een soort gregoriaans wat we 'barok gregoriaans' zijn gaan noemen. Het is geritmiseerd, soms vereenvoudigd, bevat een twintigtal missen die alleen in de Nederlandse drukken voorkomen en beschrijvingen over het aanpassen van de Modi[1] naar barokke toonsoorten. Dit gregoriaans is door het Vaticaan aan het einde van de 19de eeuw weggevaagd. Lokale tradities waren niet gewenst; er moest eenheid in het zingen van het gregoriaans ontstaan. Voor ons waren deze oude graduales hoogst interessant. Het duurde overigens een tijd om te begrijpen waar we naar keken. Wat is een processionale of een antiphonale, wat deed men bijvoorbeeld met deze enorme hoeveelheid aan feesten en heiligen? Gregoriaans als eenstemmig gezang met orgelbegeleiding in een barokke manier met harmonieën, trillers, cadensen. En ook, hoe klinkt "het staat er niet, maar voeg maar steeds een kruisje[2] toe"? Vooral de inleidingen over de Modi leveren tot nu een zeer verwarrend beeld op. Om niet te zeggen: ze zijn volstrekt onbegrijpelijk.

Naast gregoriaans voor het kerkelijk jaar, we hebben zo'n 20 boeken kunnen inzien, bevatten deze graduales ook altijd bijlagen, 'Cantiones Sacræ' genaamd. "Zing vooral geen liedjes" staat er veelvuldig in de inleidingen van deze graduales. Vervolgens bestaat een kwart uit liedjes. Kijkend naar de gebruikssporen, wordt ook meteen duidelijk dat men zich niet aan het gebod gehouden heeft: er moet juist veelvuldig uit deze 'Cantiones Sacræ' gezongen zijn. Naast de liedjes met een sterke *couleur locale* kun je aan de boeken zien dat vooral 'Stabat Mater', 'Tantum Ergo', 'Te Deum laudamus' en de 'Requiemmis'

[1] Kerktoonladders
[2] Verhoging van een toon

veel gezongen is. In dit programma is 'Adoro te Devote' (1692) een voorbeeld van een meerstemmig lied uit de 'Cantiones Sacræ'.

Tot slot
Tineke Steenbrink: "Het in kaart brengen van je eigen muzikale landschap is ontzettend spannend. Judith en ik zijn opgegroeid in Oeffelt, vlakbij Boxmeer. In Nederland denken we onterecht dat er behalve Sweelinck een muzikaal moeras was in de 17de eeuw. Wij zijn geraakt door de eigenheid en zeggingskracht van dit repertoire."

Judith Steenbrink: "Musicologen zoals Frits Noske en Rudolf Rasch hebben in de tachtiger jaren van de vorige eeuw veel betekend voor het in kaart brengen van het Nederlandse muziekleven. Wij vinden het belangrijk deze muziek opnieuw te laten horen. Er is nog zoveel te ontdekken."

Liedteksten

Gemert Graduale - Jesu Redemptor omnium

Jesu Redemptor omnium, Ab omni labe quæso criminum,	Jezus, verlosser van allen -Ik smeek u- bevrijd ons van alle smet van onze fouten
Tuo nos lava sanguine. Consortes nos fac tuæ gloriæ. Eleva cor nostrum, Domine, Domine Iesu, in cælum, in cælum. Ave Iesu! Rex gloriæ, Pretium redemptionis nostræ.	Door uw bloed. Maak ons deelgenoten van uw glorie. Verhef ons hart, o Heer, Heer Jezus, naar de hemel, naar de hemel Gegroet Jezus, koning van de glorie Prijs van onze verlossing.
Jesum omnes agnoscite, Latentem sub amoris tegmine. Jesum omnes agnoscite, Latentem sub amoris tegmine. Oculos revela, Domine, Domine Iesu, fidelis animæ, Ut vultum tuum quærere Discat et quærendo inardescere.	Erken allen Jezus Die schuilgaat onder de deken van de liefde. Open onze ogen, Heer, Heer Jezus, de ogen van onze gelovige ziel, Dat zij leert uw gelaat te zoeken En door te zoeken in liefde te ontvlammen.
Gloria tibi Domine, Qui puer genitus de virgine. Gloria tibi Domine. Vivis et regnas sine fine, Domine Iesu tua dulcedine Duc nos per statum gratiæ Ad æterna regna tuæ gloriæ. Jesu redemptor omnium.	Eer zij u, Heer, die als kind werd geboren uit de Maagd Eer zij U, Heer, Gij leeft en heerst zonder einde Heer Jezus, leid ons door uw zoetheid Langs de weg van genade Naar het eeuwige rijk van uw glorie. Jezus, verlosser van allen

Gregoriaans – Rorate cœli

Rorate, cœli, desuper, Et nubes pluant justum.	Laat dauw van boven neerregenen, hemelen. En laat wolken neerregenen op de rechtvaardige.
Ne irascaris, Domine, Ne ultra memineris iniquitatis,	Word niet boos, Heer, Wees niet langer indachtig onze onrechtvaardige acties,
Ecce civitas Sancti facta est Deserta, Syon deserta facta est. Hierusalem desolata est, Domus sanctificationis Tuæ, Et gloriæ tuæ ubi laudaverunt te Patres nostril.	Zie, de stad van de Heilige is woest geworden, Zion is desolaat geworden. Jeruzalem is verlaten, Het huis waar Uw heiliging plaatsvindt En Uw glorie en onze Voorvaders U hebben geprezen.
Rorate cœli…	
Peccavimus et facti sumus, Tanquam immundus, nos, Et cecidimus quasi folium universi, Et iniquitates nostræ, Quasi ventus, abstulerunt nos: Abscondisti faciem tuam à nobis. Et allisisti nos in manu iniquitatis nostræ.	Wij hebben gezondigd en zijn geworden, Als een onreine, En zijn gevallen, allemaal, als een blad En onze onrechtmatige daden, Hebben ons, als ware het de wind, weggevoerd: U hebt uw gezicht verborgen voor ons. En U hebt ons gestoten in de hand van onze eigen onrechtvaardigheid.
Rorate cœli…	
Vide, Domine, afflictionem populi tui, Et mitte quem missurus es, Emitte Agnum, Dominatorem terræ De Petra deserti ad montem Filiæ Syon: Ut auferat ipse jugum captivitatis nostræ.	Zie, Heer, de marteling van uw volk, En stuur wie u van plan bent te sturen, Laat uw Lam op weg gaan, de heerser van de aarde, Van de rots in de woestijn tot aan de berg van dochter Zion: Opdat Hijzelf het juk van onze gevangenschap wegneemt.
Rorate cœli…	
Consolamini, consolamini, populе meus, Cito veniet salus tua. Quare mœrore consumeris, Quia innovavit te dolor? Salvabo te, noli timere: Ego enim sum Dominus Deus tuus Sanctus Israël redemptor tuus.	Troost je, troost je, mijn volk, Snel zal jouw redding komen. Waarom word je door droefenis verteerd, Omdat smart zich steeds weer heeft aangediend bij je? Ik zal je redden, wees niet bang: Ik ben immers de Heer, jouw God, De heilige van Israël, jouw verlosser.
Rorate cœli…	

Cornelis Verdonck – Amor Jesu Dulcissimus

Amor Jesu dulcissimus, Et vere suavissimus. Plus millies gratissimus, Quam dicere sufficimus. Amor quam fortis est amor.	Jezus, zoetste minnaar En naar waarheid de aangenaamste. Meer dan duizendmaal allerwelkomst, Hoe zijn wij in staat dit te zeggen. Die liefde… Hoe sterk is die liefde.
Desidero te millies, Mi Jesu quando venies, Me lætum quando facies, O mea sola facies. Amor quam fortis est amor.	Ik verlang naar u duizendmaal, Mijn Jezus, wanneer zal U komen, Wanneer zal U mij verheugd maken, O mijn enige schoonheid. Die liefde… Hoe sterk is die liefde.
Quocumque loco fuero, Mecum Jesum desidero. Quam lætus cum invenero, Quam fœlix cum tenuero. Amor quam fortis est amor.	Op welke plaats dan ook ik ben geweest, Verlang ik ernaar dat Jezus bij mij is. Hoe blij wanneer ik U zal hebben gevonden Hoe gelukkig wanneer ik U zal hebben vastgehouden. Die liefde…Hoe sterk is die liefde.

Benedictus à Sancto Josepho – Sonent cytharæ

Sonent cytharæ, pulsentur tympana, resonent organa dulciter. Adest enim solemnitas incluta, quæ mundo lætissima, quæ jucundissima, quæ felicissima hodie apparuit.	Laat de citers klinken, de trommels geslagen worden Laat het orgel zoet klinken. Want het is groot feest, dat voor de wereld zeer feestelijk, zeer vrolijk, en zeer gelukbrengend heden is gekomen.
Surgite populi et chorum facite, manus ad plausus voces ad laudes, manus ad plausus erigite, Mariam invocantes.	Volkeren sta op, en vormt een koor. Klapt in de handen, verhef je stem tot een lofzang. Klapt in de handen, Roep Maria aan.
Tu Mater, tu Virgo, tu candida parens!	U, moeder, U, maagd, U, reine moeder!
Quam sancta, quam digna, quam pulchra es, Maria!	Hoe heilig, hoe waardig, hoe mooi zijt gij, Maria!
Venite, videte, venite lætantes, currite, venite lætantes, videte Mariam.	Kom, zie, kom juichend, Haast je, kom juichend, zie naar Maria.
Tu tota pulchra es, tu tota delectabilis.	U bent heel erg mooi, U bent heel waardig.
Audi voces, exaudi preces ad te, Domina, clamantium.	Hoor onze stemmen, verhoor de gebeden van hen die tot U, Meesteres, bidden.
O Regina clementiæ, Mater indulgentiæ, dele sordes peccatorum.	O Koningin van barmhartigheid De moeder van vergeving, wis de fouten uit van de zondaars.
Veni, propera, veni! Unge corda misera, tua semper ubera nostra sanent vulnera.	Kom, haast je, kom! Zalf de arme harten, moge uw borsten immer onze wonden genezen.
Eya nunc celestes chori,	Kom nu, hemelse koren,

laudes Mariæ pangite, eya cytharas decoras nunc sonoras jubilantes tangite! Date cantus lætiores choris alternantibus. Alleluya.	zing de lof van Maria, kom, tokkel nu de luid klinkende harpen, juichend! Zing nog blijer Met dubbele koren. Alleluja.

Benedictus à Sancto Josepho – Salve Regina

Salve Regina, Mater misericordiæ, Vita, dulcedo, et spes nostra, salve!	Wees gegroet, koningin, moeder van barmhartigheid, Ons leven, onze zoetheid en onze hoop, wees gegroet!
Ad te clamamus, exules filii Evæ,	Tot u roepen wij, zonen van Eva in ballingschap,
Ad te suspiramus gementes et flentes In hac lachrymarum valle.	Tot u smeken wij, zuchtend en wenend, in dit dal van tranen.
Eya ergo Advocata nostra, illos tuos	Daarom dan, voorspreekster van ons,
Misericordes oculos ad nos converte.	Sla op ons die barmhartige ogen,
Et Jesum, benedictum fructum ventris tui, Nobis post hoc exilium ostende.	En toon ons, na deze ballingschap, Jezus de gezegende vrucht van uw schoot.
Ostende Jesum, O clemens, o pia O dulcis Virgo Maria!	O goedertieren, o liefdevolle O zoete maagd Maria!

Benedictus à Sancto Josepho – Tantum Ergo

Tantum ergo Sacramentum Veneremur cernui: Et antiquum documentum Novo cedat ritui. Præstet fides supplementum Sensuum defectui. Genitori, Genitoque Laus et jubilatio, Salus, honor, virtus quoque Sit et benedictio. Procedenti ab utroque Compar sit laudatio. Amen	Laten wij dan, diep gebogen, Vereren dit zo grote Sacrament: Moge het oude Testament wijken Voor de nieuwe aanpak van godsdienst. Moge het geloof steun bieden Aan de tekortkoming van de zintuigen. Aan de Vader, aan de Zoon ook Moge lof en gejubel zijn, Heil, eer, tevens kracht En zegening. Voor Hem die voortkomt uit Hen beiden, Moge gelijke lof zijn. Amen.

Carl Rosier – O dulcissime Jesu

O! dulcissime Jesu, Rogo per nativitatem tuam, Rogo per dulce nomen tuum, Rogo per multitudinem miserationum tuarum Ut nos ab omni malo conservare digneris.	O allerzoetste Jezus, Ik vraag U bij uw geboorte, Ik vraag U bij uw zoete naam, Ik vraag U bij de grote hoeveelheid van uw daden van mededogen Dat U zich waard acht om ons te redden van alle kwaad.
Rogo per amaram passionem tuam, Rogo per sanctas plagas tuas, Rogo per sanguinem tuum pretiosum Ut nos ab omni peccato conservare digneris.	Ik vraag U bij uw bittere lijdensweg, Ik vraag U bij uw heilige wonden Ik vraag U bij uw kostbaar bloed Dat U zich waard acht om ons te redden van alle kwaad.
Rogo per mortem tuam, Rogo per sepulturam tuam, Rogo per sanctum resurrectionem tuam Ut nos ab umbra mortis conservare digneris.	Ik vraag U bij uw dood, Ik vraag U bij uw begrafenis Ik vraag U bij uw heilige wederopstanding Dat U zich waard acht om ons te redden van alle kwaad.
Et nos unanimes rogamus, Ut post hanc vitam æterna perfrui possimus Et ibi te amemus nec cessemus te laudare in æternum.	En wij vragen eensgezind, Dat wij na dit leven kunnen genieten van het eeuwig leven En laten wij U daar liefhebben en niet stoppen met u eer te bewijzen tot in eeuwigheid.

Jan Baptist Verrijt – Rogo te

Rogo te, dulcissime Domine Iesu Christe, ut ab omnibus periculis animæ et corporis, pro tua pietate et misericordia tua, nos famulos tuos nunc et semper liberare digneris.	Ik smeek u, liefste Heer Jezus Christus, dat gij U verwaardigd ons, uw dienaren, nu en altijd te bevrijden van alle gevaren voor ziel en lichaam, Door uw liefde en medelijden.

Jan Baptist Verrijt – Adoro te devote

Adoro te devote, latens Deitas, Quæ sub his figuris vere latitas; Tibi se cor meum totum subjicit, Quia te contemplans totum deficit	Ik aanbid U met eerbied, verborgen Godheid, die hier onder tekens waarlijk Zich verschuilt: aan U onderwerpt zich geheel en al mijn hart, want U aanschouwend ben ik niets.
Ave Jesu pastor fidelium Adauge fidem omnium in te credentium.	Wees gegroet Jezus, herder van de gelovigen vergroot het geloof van allen die in U geloven.
In cruce latebat sola Deitas, At hic latet simul et humanitas, Ambo tamen credens atque confitens,Peto quod petivit latro pœnitens.	Op het kruis ging slechts uw heilige Godheid schuil, maar hier is ook de menselijkheid verborgen, toch belijdend beide met een vast geloof, vraag ik wat U wat de berouwvolle goede moordenaar U vroeg.
Ave Jesu pastor fidelium Adauge fidem omnium in te credentium.	Wees gegroet Jezus, herder van de gelovigen Vergroot het geloof van allen die in U geloven.
Pie Pelicane, Jesu Domine, Me immundum munda tuo sanguine: Cujus una stilla salvum facere Totum mundum quit ab omni scelere. Ave Jesu pastor fidelium Adauge fidem omnium in te credentium.	Pelikaan vol goedheid, Jesus onze Heer, reinig mij, onreine, door uw Bloed, waarvan één druppel zelfs kan verlossen heel de wereld van al zijn zondigheid. Wees gegroet Jezus, herder van de gelovigen Vergroot het geloof van allen die in U geloven.

Benedictus à Sancto Josepho – Media Vita

Media vita in morte sumus. Quem quærimus adjutorem, nisi te, Domine, Qui pro peccatis nostris juste irasceris? Sancte Deus, sancte fortis, Sancte et misericors Salvator, Amaræ morti ne tradas nos. Ne proiicias in tempore senectutis, Cum defecerit virtus nostra, Ne dereliquas nos, Domine Sancte	Temidden van het leven zijn wij in de dood. Wie zoeken we als helper, behalve U, Heer, Die door onze zonden met recht boos wordt? Heilige God, heilig, sterk, Heilige redder vol medeleven, Lever ons niet uit aan de bittere dood. Laat ons niet vallen tijdens onze ouderdom, Wanneer onze kracht inmiddels zal zijn verflauwd, Verlaat ons niet, Heilige Heer.

Herman Hollanders – O Vos Omnes

O vos omnes, qui transitis per viam, Attendite et videte,
Si est dolor similis sicut dolor meus.
Attendite, universi populi,
Et videte dolorem meum.

O gij allen die voorbijgaat langs de wegen,
Let op en zie
Of er een lijden zoals mijn lijden is.
Let op, al u volkeren,
En zie mijn lijden

Benedictus à Sancto Josepho - Magnificat

Magnificat anima mea Dominum.
Et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo.
Quia respexit humilitatem ancillæ suæ.

Mijn ziel verheerlijkt de Heer.
En mijn geest is gaan juichen bij mijn God, die mijn redder is,
Omdat hij rekening heeft gehouden met de lage komaf van zijn dienares.

Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Want zie, op grond hiervan zullen alle toekomstige generaties mij gelukzalig noemen,

Quia fecit mihi magna qui potens est, et sanctum nomen ejus.

Omdat hij, die machtig is, grote zaken aan mij gedaan heeft en heilig is zijn naam.

Et misericordia ejus a progenie in progenies timentibus eum.

En er is mededogen van hem van nageslacht tot nageslacht voor wie hem vrezen.

Fecit potentiam in brachio suo; dispersit superbos mente cordis sui, mente cordis sui.

Hij heeft zijn macht laten gelden met zijn sterke arm; hij heeft de hooghartigen vanwege de instelling van hun hart uiteengeslagen.

Deposuit potentes de sede, et exaltavit humiles.
Esurientes reple (sic) bonis, et divites dimisit inanes.

Hij heeft de machtigen afgezet van hun troon en de nederigen verheven. De hongerigen heeft hij weer vervuld met goede zaken en de rijken heeft hij met lege handen weggestuurd.

Suscepit Israël puerum suum,
Recordatus misericordiæ suæ,

Hij heeft Israël, zijn kind, op zich genomen, omdat hij zijn eigen mededogen indachtig was.

Sicut locutus est ad Patres nostros, Abraham et semini ejus in sæcula.

Zoals hij heeft gesproken tot onze voorvaders, Abraham en diens zaad tot in de eeuwen.

Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio et nunc et semper et in sæcula sæculorum, Amen.

Glorie aan de Vader en aan de Zoon en aan de Heilige Geest,
Zoals het was in den beginne en nu en altijd en in der eeuwen der eeuwen.
Amen.

Biografieën

Hannah Morrison – *sopraan*
Hannah Morrison is van Schots-IJslandse origine, werd geboren in Nederland en studeerde piano en zang aan het conservatorium in Maastricht. Ook had ze les in Keulen en aan de Guildhall School of Music and Drama in Londen. De sopraan heeft een breed repertoire opgebouwd en zong inmiddels op vele bekende podia in Europa, de Verenigde Staten en Japan. Tal van orkesten en ensembles engageerden haar, waaronder het Gewandhausorchester Leipzig, het Boston Symphony Orchestra, B'rock en het Bach Collegium Japan.

Ana Vieira Leite - *sopraan*
Ana Vieira Leite is een Portugese sopraan gevestigd in Zwitserland. Ze begint haar muzikale studie aan het Calouste Gulbenkian Conservatory of Music in Braga op zesjarige leeftijd. Ze heeft een bachelor in zang, een postgraduaat in operastudies en een master in artistieke interpretatie van ESMAE (Porto). In 2018 wint ze de eerste prijs van de Concurso Internacional Cidade de Almada en in 2017 de Prémio Helena Sá e Costa. In 2020 ontvangt ze de eerste prijs op het Concours International de Chant Baroque de Froville (Frankrijk).

Deborah Cachet – *sopraan*
Deborah, door Gramophone geprezen als "een enorm aangename en zelfverzekerde sopraan - een stem om naar te luisteren", wordt door Klara Radio uitgeroepen tot de Jonge Belofte van het jaar 2020. Ze won eerste prijzen op het Concours International de Chant Baroque de Froville (2015), de New Tenuto-wedstrijd (2013) en was finalist van de 8e Antonio Cesti-wedstrijd. Cachet is laureaat van Le Jardin des Voix 2019, het jonge kunstenaarsprogramma van Les Arts Florissants.

Camille Allérat - *sopraan*
Camille Allérat leert viool op vierjarige leeftijd en sluit zich daarna snel aan bij de kinderkoren van À Cœur Joie. Na haar afstuderen aan de Opéra de Lyon sluit ze zich aan bij La Cigale de Lyon voor concerten en tournees die haar naar China brengen. Vervolgens zingt ze in verschillende ensembles. Tegelijkertijd behaalt ze in 2010 een bachelor in filosofie en in 2012 een master in management.

Bethany Horak-Hallett - *mezzosopraan*
De Britse mezzosopraan Bethany Horak-Hallett volgt haar opleiding aan de Universiteit van Leeds. Met de genereuze steun van de Noble Award voltooit ze tevens een Master in Performance met onderscheiding aan het Trinity Laban Conservatoire of Music and Dance. Bethany wint onder andere de eerste prijs in het Normandy International Music Competition Concours Corneille 2019.

Patrícia Silveira - *mezzosopraan*
Patrícia Silveira (1996) begint haar zangopleiding in 2018 aan het Conservatorium Música in Porto waar ze het hoogste cijfer behaalt tijdens haar eindexamen. Het jaar daarop begint ze haar master aan het Conservatorium van Amsterdam. Sinds december 2019 werkt Patrícia bij Opera Ballet Vlaanderen. Naast zingen is ze Artist and Cultural Manager bij Artway, waar ze momenteel samenwerkt met de Portugese componist Francisco Fontes.

Holland Baroque

Holland Baroque is een eigenzinnig barokorkest dat zijn instrumenten durft te laten zingen, dansen, huilen en lachen. Dit alles vanuit traditie, vernieuwing, verrassing en een vleugje entertainment. Holland Baroque werkt sinds zijn oprichting in 2006 samen met vele solisten, componisten, koren en theatermakers.

Ontmoetingen met solisten monden regelmatig uit in warme vriendschappen en ontsluiten nieuwe klankwerelden. De soepele vermenging van de fluweelzachte toon van Eric Vloeimans met de cornetto liet horen dat barok een geluid van nu is. Samen met deze trompetfluisteraar ontving Holland Baroque dan ook een Edison voor het album Carrousel.

De tournees met pianovirtuoos Leszek Możdżer lieten zien dat ook in een barokorkest een partituur voortdurend kan veranderen wanneer de componist zich al improviserend tussen de musici bevindt. Cellist Giovanni Sollima componeerde een aantal stukken voor Holland Baroque. Napolitaanser had hij niet kunnen schrijven: wederom een eerbetoon aan vroeger en tegelijkertijd zo fris als een hoentje. Holland Baroque en Reinbert de Leeuw werden boezemvrienden tijdens hun zoektocht naar zijn waarheid achter Bachs Matthäus Passion. De documentaire die Cherry Duyns daarvan maakte, draaide maandenlang in de bioscopen. Bach in de cinema: een unicum.

Oprichters Tineke en Judith Steenbrink zijn als artistiek team het kloppend hart van het ensemble. Deze baroktweeling bewaakt de klank van het ensemble, maakt eigenzinnige programma's en herschrijft repertoire naar de hand van Holland Baroque. Na jaren van muzikale ontmoetingen is het ons glashelder: barok is op vele plekken te vinden. Barok is nu.

Lars Ulrik Mortensen, Hidemi Suzuki, Amandine Beyer, Nederlands Kamerkoor, Cappella Amsterdam, Radialsystem, Orkater, Marco Ambrosini, Dorothee Mields, Aisslinn Nosky, Toshio Hosokawa, Nico Muhly en vele anderen deelden eerder het podium met Holland Baroque.

Agenda Holland Baroque

Kerstspel Met Nieuw Vocaal Amsterdam
Het Kerstspel is in sneltempo uitgegroeid tot een traditie. Samen met alle 350 leerlingen van de zangopleiding Nieuw Vocaal Amsterdam presenteert Holland Baroque deze familievoorstelling in het Amsterdamse Muziekgebouw. De kinderen en jongeren treden op met Holland Baroque o.l.v. Daniel Reuss. Dieuwertje Blok speelt de rol van Maria die op latere leeftijd terugkijkt op deze belangrijke dagen in haar leven.

In Muziekgebouw, Amsterdam op:

Vrijdag 17 December	19:30
Zaterdag 18 December	19:30
Zondag 19 December	11:00
Zondag 19 December	15:00

The Birth of Gospel Met London Community Gospel Choir

Kerst, gospel en barok: The Birth of Gospel. In dit programma klinken vroege hymnen uit de Verenigde Staten naast Engelse kerstklassiekers. We volgen het pad terug naar de eerste gospelsongs en vieren Kerstmis volgens oude tradities.

De weelde van barok en de swing van gospel treffen elkaar in dit uitbundige kerstprogramma. De eerste gospelsongs ontstonden uit de hymnen die de immigranten uit Europa meenamen. Judith Steenbrink: "Barok is voor ons ook het begin van iets nieuws. In de schoonheid van ons repertoire én de ontmoeting met de geweldige vrienden van London Community Gospel Choir vinden we de vrijheid om iets nieuws te creëren. Uit interesse voor elkaars repertoire zijn we ooit begonnen en hier staan we nu: met een swingend programma. Barok en gospel zijn springlevend!"

Zondag 19 December	20:15	Utrecht, TivoliVredenburg
Maandag 20 December	19:00	Eindhoven, Sint Catharinakerk
Woensdag 22 December	20:00	Arnhem, Musis

Kaarten en meer informatie via www.hollandbaroque.com

HOLLAND
BAROQUE

Nagenieten?

Brabantbox
Beleef Brabant 1653 op zijn best. Bestel de borrelbox met een drankje, hapjes, glazen en het album Brabant 1653 voor u zelf of geef hem cadeau. Geïnteresseerd? Teken u in na afloop van het concert of ga naar www.hollandbaroque.com/winkel

SCAN ME

Webshop met cd's
Bekijk onze cd's in de webshop. We hebben recent 2 nieuwe albums opgenomen. In onze webshop leest u er alles over:
- Polonoise (Telemann)
- Brabant 1653
- Bachs Königin (release medio 2022)

Vriend worden van Holland Baroque?
Dat kan al vanaf 50 euro per jaar. We kunnen uw steun goed gebruiken.
Door vriend of donateur te worden, ondersteunt u niet alleen in financiële zin alle prachtige, gedurfde, innovatieve en educatieve projecten, maar u steunt ons óók in persoonlijk opzicht. Het draagvlak dat u samen met anderen vormt is belangrijk voor ons bestaansrecht. Wij hebben een ANBI-status, hetgeen u fiscaal voordeel kan opleveren. www.hollandbaroque.com

Nieuwsbrief
Wilt u op de hoogte blijven, schrijf u dan na afloop in voor onze maandelijkse nieuwsbrief en ontvang ons demo-album.

Gemeente Utrecht

Mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en mede mogelijk gemaakt door de vrienden van Holland Baroque